

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis: et eoru administratioibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

Prologus: Medice cura teipsum Luce. iiii. capitulo. Sicut ait Gregorius
prima parte sui pastoralis capitulo secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-306282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-306282)

Prologus

Edice

m

cura reipsum
Luce. iij. ca.
pi. Sicut ait
Grego. pma

parte sui pastoralis. capitulo se-
cundo. Quis aut cogitationū vul-
nera occultiora nesciat esse vul-
neribus viscerum. Nimirum vi-
detur medicum spirituales mul-
to subtiliorem debere fore me-
dico corporali. qui ut bene cu-
ret vicia: multa pericia opus ha-
bet. presertim ut vim pigmen-
torum spiritualium consideras
prius q̄ ceteros curare deside-
ret: circumquaq̄ regulas medi-
cine cognoscat. Alioquin si ar-
tis spiritualis imperitus et in se
ipso ignorantie confossus vul-
neribz alios mederi properet:
audire nō imerito merebit me-
dica cura reipm. Magna q̄ppe
stulticia ē: ut idē ait Grego. si
aliqs alios mederi ppar q̄ et ipse
in facie vuln? porrat. Et maxia
plane demētia est ut inq̄r in pa-
storalis. c. ij. dū hi q̄ nequaqs pre-
cepta spūalia cognouerunt: cor-
dis se medicos pfitent nō metu-
unt. Dum q̄ pigmentoz vim ne-
sciūt videri medici carnis erube-
sciūt. Recte igit̄ cuilibet talii dici-
tur. medice cura reipm. Quos
igit̄ medicos cordium appellare
ad presens melius conuenit q̄
curatores animarum ipsos vi-
delicet rectores ecclesiarum qui

bus ille thesaurus est traditus
pro quo non parceret deus parer
qui proprio filio suo non peper-
at. ut dicitur ad Romanos. oc-
tauo capitulo. Quibus etiam il-
le vulneratus qui incidit in la-
trones curandus fouendusq̄ a
samaritano relictus est. Luce. x.
capitulo. Unicusq̄ enim ipso-
rum dicitur. Curam illius habe.
Et rursus deus per prophetā.
Eustodi virum istum. qui si lap-
sus fuerit: anima tua erit p̄ ani-
ma ipsius. Porro domin? per
Ezechielem tertio et tricesimo
tertio capitulo. comminatur cui-
libet curatori dicens. Sangui-
nem eius de manu tua requirā.
quasi diceret. quia vita et mors
subditorum posita est in man-
u prelatorum. Unde dicitur Ju-
dith octauo capitulo. Et vobis
pendet anima illorum. Hac ita
q̄ sentētia commonitus quisq̄
prelatorum et rectorum penset
periculum sui regiminis: et artē
doctrinamq̄ discat spiritualis
curationis: quatenus in se igno-
rantie curare possit vulnera. et i
subditorum cordibus per sanā
doctrinam et salubrem peniten-
tiam sciat sanare contagia deli-
ctorum. Ne (quod absit) dum
sanandi regulas nesciat: et ad sa-
nandum commissos subditos
festinet: iuste sibi obijci audiat
de eisdem. Medice cura reip-
sum. Recte nāq̄ Plato ignorati
dicit ut prius in se sufficientē ar-

A ij

Prologus

tem curā di spūaliū morbozū ha
beat q̄ emplastrū sanādis vul
neribz adhibeat. Nā vt ait B̄.
ī regi. Utere dūz ē r dicere pu
der q̄ sacerdotes ducātū arripū
unt q̄ exordū religiose vite non
nouerūt. Licz ī q̄busdā catholi
cis mysterijs ignorātia tolerāda
foret. eo q̄ ī plerisq; mel⁹ est ve
lare q̄ enudare. In q̄busdā etiā
iuxta Augusti. in li. de s̄bis dñi
mel⁹ est fidelis ignorātia q̄ re
merata sciētia. In ecclīasticis tñ
ministerijs ordinādis disponē
disq; oīno dānabil⁹ ē. De q̄bz ē il
lud s̄bum apli. i. ad Lhor. xiiij.
Si q̄s aut ignorat ignorabitur.
D. dis nāq; ignorātia: q̄ videlz
ordie q̄qd agendū ē in ecclīa cō
turbat negotioz naturā formā
q; meritoz. Nam statutus facere
iniuriā vl̄ p̄traire nō est itellige
re: s; errare. vt inq̄t Amb. super
B̄n̄ imad. art. Hinc ē q̄ dñs re
q̄rit seruū prudentē quē cōstitu
it sup familiā suā. Matt. xiiij.
Prudentē dixerō. vt sciat q̄ or
dine. quo sensu. quo modo. quo
fine q̄quid gerendū sit. Alioqn̄
sic cec⁹ ceco ducātū p̄ster. nonne
ambo ī fontē cadūt. Matt. xy.
Nō em̄ cec⁹ cecū ducere p̄. sic
nec iditer⁹ platus subditū idi
scerū p̄r p̄ viā ducere saluris.
Et qm̄ his p̄dosis rēponibz in
pluribz ecclīisq; p̄tra scā iktū
ta ī administrādis sacramētis: q̄
sunt istrumēta spūalis curatōis
plerisq; nō tā errasse q̄ variasse

circa eadē cognouim⁹. adeo vt
s̄a sit illa rabanēsis sentētia. Cō
mune est medicoz sp̄ circa egri
tudies variare. Un̄ si tres vl̄ q̄
tuoz medici veniūt ad infirmū
nunq; ī assignatōe vl̄ exhibitio
ne cure p̄ueniūt. Necesse. Et h̄
idē q̄ vez sit heu nris t̄pibz. res
fidelibz subiecta popul⁹ q̄tridia/
na experientia clar⁹ manifestat.
Profecto si q̄dem cū aliq̄d sacra
mentoꝝ administrādū sit ī ecclē
sia dei. vix dyocesis toti⁹ cler⁹ in
ip̄o ritu r canonicē tradēdo con
cordat aut cōuenit. Sed nūc in
hac ecclīa hic ad dir. ī alia ille m̄
nuit. Ille p̄ponit postponēda. il
le postponit p̄ponēda. Ille b̄n̄
dictionē p̄suadet. ille nequaq; af
ferit. Ille corrigit libz tanq; de
uū r eroneū. Ille corrigit corri
gentē tāq; ignaz. Sic plati mu
tua discrepatōe collidētes. nō si
ne graui scādalo aīos subditoz
in p̄fusiois labyrinthū p̄cipitāt
r demergūt. Porro nos stans/
laus dei r aplice sedis gr̄a epus
posnōmēsis paternā sollicitudi
ne pastoralis officij excitati inter
tor fluctuagos excursus viā q̄
p̄ictes ostendere certio: ē p̄ntem
tractatū de amministrādis nre ec
clesiasticis sacramētis celebrādisq;
missaz solēnijs r cēlūis ecclīa/
sticis canonicē obsnādis p̄ ve
nerabile viz mgr̄m Nicolāū de
ploue decretoꝝ doctozē capella
nū nostrū deuotū fideliter colle
ctū r plena discussiōe masticanū

De sacramentis in genere

destruunt nroꝝ politionis ca
 pituli p̄silio ⁊ assensu p̄ua deli
 beratoe app̄bati: omnibꝝ ⁊ sin
 gul' rectoribꝝ eccliaz parochiali
 um habendū ⁊ tenendū ad vi
 guē p̄fecte p̄cipimus ⁊ manda
 mus. volētes fm̄ ip̄m in admini
 strādis sacramētis celebrandis
 officijs: cōsulisq; obfūadis oēs
 ⁊ singulos dūgi ⁊ gubnari. Sta
 tuētes q; si (qd̄ absit) quispiā p
 archidiaconi n̄m aut p̄ testes
 n̄ros synodales tēpore visitatio
 nis reptus fuerit q; fm̄ dicitra
 ctat' formā modū ⁊ dispositio
 nē se nō gesserit in oibꝝ sup̄radi
 ctis aut q; eundē nō habuerit p̄
 manibꝝ penā synodalē iremit
 sibiliter p̄soluendā p̄ prima vice
 se nouerit incursum. p̄ alijs nō
 viabis ad arbitriū nostrū de ce
 tero puniendum

h̄c nō possint si simul nō fuerit
 q; fides ne habet meritū si dū
 potest opari negligit. Juxta illd̄
 Jac. ij. fides sine opibꝝ mortua
 est. Nec bonū opus aliqd̄ est si
 ne fide: sine q; impossibile est pla
 cere deo. ad Heb. xi. Et rursus fi
 des opans hoīem sc̄rificare nō
 sufficit si eā q; in sacramētis dei
 p̄sistit sc̄rificatioēz cōtēnit. Nec
 Hugo. Hic est q; virt' sacramē
 toꝝ ecclesiasticoz p̄ salutarī p̄se
 cru multū ē nob̄ necessaria cū ip̄
 sa sint occasio ⁊ auxiliū n̄m a
 pctō resurgēdi. ⁊ in ip̄is tota me
 dicia n̄ris vulneribꝝ salutar' cō
 sistit. fm̄ Tho. in cōp̄edio theo
 logice sc̄ritatis li. vj. c. j. nō q; i eis
 grā subiectiualit' p̄ineat. v̄l cau
 saliter p̄ ea efficiat. cū in sola aīa
 habeat collocari ⁊ a solo deo in
 fundi. s; q; i illis ⁊ p̄ illa illā grāz
 curatiois a summo medico. Ihu
 xpo oportz haurire. eo q; nō ali
 gaurit suā potētiam de' sacramē
 tis q; etiā p̄ aliā viā grām p̄fer
 re valeat. fm̄ mḡm sententiarū
 li. ij. dist. j. p̄pter qd̄ de' sanās ⁊
 iustificās pctōrez iustificat ip̄sū
 autoritatiue: sacramēta vero ef
 fectiue p̄ grāiā i eis tanq; in va
 sis contentam

Quid sit sac̄m ⁊ q̄t sint.

¶ Sac̄m aut̄

l sac̄m multis modis
 diffiniat. tñ fm̄ doc. cō
 munē p̄cordiā sic diffiniē in lib.
 de doc. xp̄iana. Sac̄m ē inui
 A ij

*¶ Quid sit sac̄m
 ⁊ quot sint*

¶ De sacramentis in genere.
¶ Noniam

q; natura humana post
 lapsum p̄siderata sub
 alligatoe pcti max̄ ne eget grā
 dei p̄ quā ab illa infectione pcti
 purget: ⁊ ad statū original' iusti
 tie reducat. iuxta illud. Qēs pec
 cauerūt ⁊ egēt grā dī. ad Ro. ij.
 ⁊ v. c. Talis aut̄ grā purgans in
 fectionē in tribꝝ cōsistit: que vni
 cuiq; sunt necessaria ad salutem
 q; sunt fides: bona opatio: ⁊ fidei
 sacramēta. Nec aut̄ tñ fm̄ Du
 gonē de sacramētis li. i. parte. x.
 ita sibi coherēt vt salut' effectū